

จีนตั้งเป้าเป็นประเทศปลอดคาร์บอน... อานิสงส์สินค้าส่งออกไทยเพื่อตอบโจทย์พลังงานสะอาดเร่งตัว

ฉบับส่งสื่อมวลชน
CURRENT ISSUE

ปีที่ 27 ฉบับที่ 3245

วันที่ 16 กรกฎาคม 2564

▶ ประเด็นสำคัญ

- แผนพัฒนาเศรษฐกิจ ฉบับที่ 14 ของจีน ตั้งเป้าหมายจะเป็นประเทศปลอดคาร์บอนให้ได้ในอีก 4 ทศวรรษข้างหน้า อย่างไรก็ตาม กิจกรรมทางเศรษฐกิจจีนที่ฟื้นตัวหลังผ่านวิกฤตโควิด-19 กลับทำให้การปล่อยก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ของจีนเร่งตัวสูงขึ้นอย่างมาก ศูนย์วิจัยกสิกรไทย มองว่า จีนยังต้องใช้เวลาในการบรรลุเป้าหมาย โดยอุตสาหกรรมจีนที่เป็นมูลเหตุในการก่อก๊าซคาร์บอนจะยังอยู่ในการควบคุมของทางการจีนต่อเนื่องจากช่วงที่ผ่านมา อาทิ ถ่านหิน เหล็กและเหล็กกล้า ซีเมนต์ การผลิตพลังงานความร้อน เคมีภัณฑ์ และยานยนต์ โดยการส่งออกของไทยที่เกี่ยวข้องในกลุ่มสินค้าพลังงานและแร่มีเพียงร้อยละ 2 ของการส่งออกของไทยไปจีน หรือคิดเป็นมูลค่าเพียง 693 ล้านดอลลาร์ฯ ในปี 2563
- ศูนย์วิจัยกสิกรไทย มองว่า แผนลดการปล่อยก๊าซคาร์บอนของจีนโดยการปรับกระบวนการผลิตจากที่พึ่งพาพลังงานฟอสซิลมาเป็นพลังงานสะอาดคงต้องใช้เวลาเปลี่ยนผ่านอย่างน้อย 10 ปี โดยมีผลกระทบต่อไทยทั้งผลทางตรงเอื้อให้สินค้าไทยสำหรับนำไปผลิตพลังงานสะอาดมีโอกาสทำตลาดได้มากขึ้น โดยเฉพาะผลิตภัณฑ์มันสำปะหลังที่ใช้วัตถุดิบจากไทยมีทิศทางสดใสต่อเนื่องจากการส่งออกในช่วง 5 เดือนแรกปี 2564 เติบโตแรงถึงร้อยละ 70.7 ขณะที่สินค้าไฮลาร์เซลส์และส่วนประกอบยานยนต์ไฟฟ้าก็น่าจะได้ประโยชน์เช่นกัน แต่สินค้ากลุ่มนี้ล้วนพึ่งพาการลงทุนจากต่างประเทศโดยเฉพาะนักลงทุนจีนที่เริ่มเข้ามาขยายการลงทุนแล้วบางส่วน สำหรับผลทางอ้อมจะเกิดกับการผลิตและส่งออกสินค้าอื่นๆ ของไทยที่ต้องเตรียมความพร้อมปรับกระบวนการผลิตให้สอดคล้องกับหลักการปล่อยคาร์บอนของสากล อันจะช่วยให้สินค้าไทยมีโอกาสเติบโตไปพร้อมกับอุตสาหกรรมพลังงานสะอาดของจีนในอนาคต

กิจกรรมทางเศรษฐกิจของจีนเริ่มกลับมาดำเนินงานหลังผ่านจุดวิกฤตโควิด-19 ในปีที่ผ่านมา การฟื้นตัวของภาคการผลิตก็มาพร้อมกับก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ที่ถูกปล่อยสู่อากาศโลกเร่งตัวสูงสุดเป็นประวัติการณ์แตะ 12 พันล้านตัน ขยายตัวร้อยละ 5 (YoY) (เมษายน 2563-มีนาคม 2564) อีกทั้ง ปริมาณการปล่อยคาร์บอนของจีนยังคงครองอันดับ 1 ของโลก ด้วยสัดส่วนสูงถึงร้อยละ 28 ของปริมาณคาร์บอนที่ปล่อยออกมาทั่วโลก แซงหน้าสหรัฐฯ มาตั้งแต่ปี 2562 ทำให้สถานการณ์ดังกล่าวยังเป็นความท้าทายเป้าหมายในการลดการปล่อยคาร์บอนของจีน โดยมีประเด็น ดังนี้

- จีนประกาศวิสัยทัศน์สู่การเป็นประเทศที่ปราศจากการปล่อยก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ในอีก 40 ปีข้างหน้า นับเป็นความท้าทายครั้งสำคัญของจีนในการแก้ปัญหาเร่งด่วนที่มาคู่กับการเติบโตทางเศรษฐกิจที่ทางการจีนได้ให้ความสำคัญมาตั้งแต่แผนพัฒนาเศรษฐกิจ ฉบับที่ 12 (ปี 2554-2558) จนกระทั่งมาถึงแผนฯ ฉบับที่

14 (ปี 2564-2568) ได้กำหนด 4 แนวทางหลักเพื่อก้าวไปสู่เป้าหมายลดการปล่อยคาร์บอนจนกระทั่งเหลือศูนย์ (Net zero CO₂) และมุ่งไปสู่เป้าหมายความเป็นกลางทางคาร์บอน (Carbon Neutrality) ก่อนปี 2603 ประกอบด้วย 1) ลดความเข้มข้นของคาร์บอน (Carbon Intensity) ต่อหน่วยของ GDP ลงร้อยละ 18 2) เพิ่มการใช้พลังงานที่ไม่ใช่เชื้อเพลิงฟอสซิล (Non-fossil energy) ให้ได้ร้อยละ 20 ของการใช้พลังงานโดยรวม จากปี 2563 ที่มีการใช้อุณหภูมิ ร้อยละ 15.9 3) ลดความเข้มข้นของการใช้พลังงาน (Energy Intensity) ต่อหน่วยของ GDP ลงร้อยละ 13.5 และ 4) เพิ่มยอดขายรถยนต์ EV (Electric Vehicle) ให้ได้ร้อยละ 20 ของยอดขายรถยนต์ทุกประเภท ด้วยแผนงานเหล่านี้ ศูนย์วิจัยกิจการไทย มองว่า อุตสาหกรรมที่พึ่งพาพลังงานจากเชื้อเพลิงฟอสซิลคงต้องปรับตัวมากไม่ว่าจะเป็นเหมืองถ่านหิน เหล็กและเหล็กกล้า ซีเมนต์ การผลิตพลังงานความร้อน เคมีภัณฑ์ และรถยนต์ ซึ่งคาดว่าจะได้รับแรงกดดันทั้งฝั่งของนโยบายทางด้านภาษีและราคา การจูงใจให้ปิดโรงงานถ่านหินเพิ่มเติม และเพิ่มการลงทุนในเทคโนโลยีที่สร้างพลังงานสะอาด โดยธุรกิจไทยที่มีความเกี่ยวข้องคงต้องติดตามความเคลื่อนไหวของทางการจีนอย่างใกล้ชิด ซึ่งในเบื้องต้นการส่งออกของไทยในสินค้าพลังงาน และสินค้าที่เกี่ยวข้องโดยตรงมีค่อนข้างน้อยเพียงร้อยละ 2 ของการส่งออกของไทยไปจีน หรือคิดเป็นมูลค่าเพียง 693 ล้านดอลลาร์ฯ ในปี 2563

นโยบายลดการปล่อยก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ของจีน ส่งผลต่อการส่งออกของไทยไปจีนในระยะกลาง-ยาว

ที่มา: BBC News 22 กันยายน 2563 "Climate change: China aims for carbon neutrality by 2060", กระทรวงพาณิชย์ โดยศูนย์วิจัยกิจการไทย

• ความต้องการสินค้าเกี่ยวเนื่องกับพลังงานสะอาดของจีนมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น แต่อานิสงส์ที่ตกแก่ไทยหลักๆ อยู่ในกลุ่มผลิตภัณฑ์มันสำปะหลัง ขณะที่สินค้าที่มีมูลค่าเพิ่มอย่างโซลาร์เซลล์และชิ้นส่วนยานยนต์ไฟฟ้า (EV) กลับเลือกประโยชน์แก่นักทุนจากต่างชาติเป็นหลัก ซึ่งในปัจจุบันไทยส่งออกสินค้าเหล่านี้ไปจีนรวมคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 8.4 ของการส่งออกไทยไปจีน โดยในช่วง 5 เดือนแรกของปี 2564 การส่งออก

Disclaimers

รายงานวิจัยนี้จัดทำโดยบริษัท ศูนย์วิจัยกิจการไทย จำกัด ("KResearch") เพื่อเผยแพร่เป็นการทั่วไป โดยอาศัยแหล่งข้อมูลสาธารณะหรือข้อมูลที่เชื่อว่ามีความน่าเชื่อถือที่ปรากฏขณะจัดทำ ซึ่งอาจเปลี่ยนแปลงได้ในแต่ละช่วงเวลา ทั้งนี้ KResearch มิอาจรับรองความถูกต้อง ความน่าเชื่อถือ ความเหมาะสม ความครบถ้วนสมบูรณ์ หรือความเป็นปัจจุบันของข้อมูลดังกล่าว และไม่ได้ออกแบบหรือจัดทำขึ้นเพื่อใช้ในการตัดสินใจเพื่อการดำเนินการใดๆ แต่อย่างใด ดังนั้น ท่านควรศึกษาข้อมูลด้วยความระมัดระวังและใช้วิจารณญาณอย่างรอบคอบก่อนตัดสินใจใดๆ KResearch จะไม่รับผิดชอบในความเสียหายใดที่เกิดขึ้นจากการใช้ข้อมูลดังกล่าว

ข้อมูลใดๆ ที่ปรากฏในรายงานวิจัยนี้เป็นทรัพย์สินของ KResearch และหรือบุคคลที่สาม (แล้วแต่กรณี) การนำข้อมูลดังกล่าว (ไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วน) ไปใช้ต้องแสดงความถึงสิทธิความเป็นเจ้าของแก่ KResearch และหรือบุคคลที่สาม (แล้วแต่กรณี) หรือแหล่งที่มาของข้อมูลนั้นๆ ทั้งนี้ ท่านจะไม่ทำซ้ำ ปรับปรุง ดัดแปลง แก้ไข ส่งต่อ เผยแพร่ หรือกระทำการในลักษณะใดๆ เพื่อวัตถุประสงค์ทางการค้า โดยไม่ได้รับอนุญาตล่วงหน้าเป็นลายลักษณ์อักษรจาก KResearch และหรือบุคคลที่สาม (แล้วแต่กรณี)

บริการทุกระดับประทับใจ

ผลิตภัณฑ์มันสำปะหลังมีมูลค่า 1,210 ล้านดอลลาร์ฯ ขยายตัวสูงถึงร้อยละ 71.7 (YoY) และโซลาร์เซลล์ 44 ล้านดอลลาร์ฯ ขยายตัวร้อยละ 60.3 (YoY) และถ้าหากมองในภาพรวมสินค้ากลุ่มนี้คิดเป็นสัดส่วนถึงร้อยละ 48 ของการส่งออกสินค้ากลุ่มนี้ไปยังตลาดโลก นับได้ว่าตลาดจีนมีบทบาทช่วยขับเคลื่อนการส่งออกสินค้าพลังงานสะอาด โดยเฉพาะผลิตภัณฑ์มันสำปะหลังของไทยเป็นกลุ่มที่ไทยได้ประโยชน์สูงสุด ซึ่งจีนใช้เป็นวัตถุดิบสำคัญในการผลิตอาหารสัตว์ และการผลิตเอทานอลได้ด้วยต้นทุนที่ต่ำกว่าการใช้ข้าวโพดที่ผลิตในจีน ยิ่งสนับสนุนความต้องการมันสำปะหลังของไทยมากขึ้นอีกจากปัจจุบันไทยเป็นแหล่งนำเข้าอันดับ 1 ของจีนและครองสัดส่วนถึงร้อยละ 80 ของการนำเข้ามันสำปะหลังของจีน นอกจากนี้ **สินค้าไทยอย่างอื่นก็มีโอกาสที่กำลังการผลิตและส่งออกจะเร่งตัวช่วยขับเคลื่อนการส่งออกของไทยไปจีนในภาพรวม แต่เป็นสินค้าที่พึ่งพาเม็ดเงินทุนจากจีนที่เข้ามาขยายฐานการผลิตในไทย** ทำให้ห่วงโซ่การผลิตเกี่ยวพันกันและกันยิ่งขึ้น อาทิ โซลาร์เซลล์ของไทยส่งไปจีนคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 5.0 ของการส่งออกโซลาร์เซลล์ของไทย รวมทั้งยานยนต์และส่วนประกอบของยานยนต์ไฟฟ้า(EV) ที่เริ่มมีนักลงทุนจีนส่งสัญญาณขยายการผลิตในไทย

- **การผลิตสินค้าอุตสาหกรรม การขนส่ง ตลอดจนภาคเกษตรกรรมของไทยควรเตรียมรับมือกับนโยบายของจีนในอนาคต** อันจะมีผลต่อกระบวนการผลิตของภาคธุรกิจในระยะต่อไป เนื่องจากในปัจจุบันการผลิตในภาคอุตสาหกรรมของจีนปล่อยคาร์บอนคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 28 การขนส่งคิดเป็นร้อยละ 10 และภาคเกษตรกรรมคิดเป็นร้อยละ 2 ของการปล่อยคาร์บอนของจีน (ปี 2562) ซึ่งมีสัดส่วนไม่สูงเมื่อเทียบกับการผลิตพลังงาน แต่ในท้ายที่สุดอุตสาหกรรมเหล่านี้ก็ต้องลดการปล่อยคาร์บอนด้วยเช่นกัน ความเป็นไปได้ที่ทางการจีนจะใช้มาตรฐานด้านคาร์บอนดังเช่นมาตรการในประเทศยุโรปและสหรัฐฯ อาทิ การติดฉลากคาร์บอนหรือ Carbon Footprint เพื่อแสดงปริมาณการปล่อยก๊าซคาร์บอน โดยอาจมีผลต่อความต้องการสินค้านำเข้าเพื่อการบริโภคและการผลิตจากไทย ซึ่งผู้ประกอบการไทยคงต้องเตรียมความพร้อมตลอดกระบวนการผลิตให้สอดคล้องกับข้อกำหนดของจีนในอนาคต

โดยสรุป ศูนย์วิจัยกสิกรไทย มองว่า การลดก๊าซคาร์บอนของจีนต้องใช้เวลาในการเปลี่ยนผ่านอย่างน้อย 10 ปี จึงจะสามารถเปลี่ยนกระบวนการผลิตที่พึ่งพาพลังงานฟอสซิลไปเป็นพลังงานสะอาด ดังนั้น **ผลกระทบทางตรงที่เกิดกับไทยจะทยอยเกิดขึ้นตามมาตราการเฉพาะหน้าที่ทางการจีนประกาศใช้ในการจำกัดการปล่อยก๊าซคาร์บอนในแต่และภาคส่วน** ซึ่งส่งผลกระทบต่อส่งออกของไทยในสินค้าที่เกี่ยวข้องค่อนข้างน้อย ขณะเดียวกันการสนับสนุนธุรกิจพลังงานสะอาดของจีนก็เอื้อให้การส่งออกของไทยไปจีนเร่งตัวในระยะข้างหน้า โดยเฉพาะวัตถุดิบทางการเกษตรเพื่อผลิตเอทานอล โซลาร์เซลล์ และส่วนประกอบยานยนต์ไฟฟ้า รวมทั้งสินค้ากลุ่มนี้อาจมีส่วนช่วยขับเคลื่อนการส่งออกในภาพรวมของไทยได้ทางหนึ่ง **ในระยะกลางถึงยาว** ราคาสินค้าโภคภัณฑ์ที่อาจปรับตัวลดลงตามการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมมารบริโภคที่หันไปใช้พลังงานทางเลือกเพิ่มขึ้น รวมถึงนโยบายของทางการจีนในอนาคตที่น่าจะลงลึกในรายละเอียดการลดก๊าซคาร์บอนตลอดกระบวนการผลิตของภาคอุตสาหกรรม ซึ่งผู้ประกอบการไทยต้องติดตามและปรับตัวให้สอดคล้องกับแนวทางของจีนที่เป็นไปตามกระแสของโลก

Disclaimers

รายงานวิจัยนี้จัดทำโดยบริษัท ศูนย์วิจัยกสิกรไทย จำกัด (“KResearch”) เพื่อเผยแพร่เป็นการทั่วไป โดยอาศัยแหล่งข้อมูลสาธารณะหรือข้อมูลที่เชื่อในความน่าเชื่อถือที่ปรากฏขณะจัดทำ ซึ่งอาจเปลี่ยนแปลงได้ในแต่ละช่วงเวลา ทั้งนี้ KResearch มิอาจรับรองความถูกต้อง ความน่าเชื่อถือ ความเหมาะสม ความครบถ้วนสมบูรณ์ หรือความเป็นปัจจุบันของข้อมูลดังกล่าว และไม่ได้มีวัตถุประสงค์เพื่อชี้ชวน เสนอแนะ ให้คำแนะนำ หรือจูงใจในการตัดสินใจเพื่อดำเนินการใดๆ แต่อย่างใด ดังนั้น ท่านควรศึกษาข้อมูลด้วยความระมัดระวังและใช้วิจารณญาณอย่างรอบคอบก่อนตัดสินใจใดๆ KResearch จะไม่รับผิดชอบในความเสียหายใดที่เกิดจากการใช้ข้อมูลดังกล่าว

ข้อมูลใดๆ ที่ปรากฏในรายงานวิจัยนี้ถือเป็นทรัพย์สินของ KResearch และหรือบุคคลที่สาม (แล้วแต่กรณี) การนำข้อมูลดังกล่าว (ไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วน) ไปใช้ต้องแสดงข้อความถึงสิทธิความเป็นเจ้าของแก่ KResearch และหรือบุคคลที่สาม (แล้วแต่กรณี) หรือแหล่งที่มาของข้อมูลนั้นๆ ทั้งนี้ ท่านจะไม่ทำซ้ำ ปรับปรุง ดัดแปลง แก้ไข ส่งต่อ เผยแพร่ หรือกระทำการในลักษณะใดๆ เพื่อวัตถุประสงค์ทางการค้า โดยไม่ได้รับอนุญาตล่วงหน้าเป็นลายลักษณ์อักษรจาก KResearch และหรือบุคคลที่สาม (แล้วแต่กรณี)